

Ścieżki rowerowe

Las Łagiewnicki i jego otoczenie to doskonałe miejsce do wypoczynku i rekreacji dla wielu łodzian i mieszkańców pobliskich miejscowości. Jedną z form aktywnego wypoczynku, z dala od miejskiego zgiełku i samochodowych spalin, są wycieczki rowerowe. Jazda po tym terenie dostarcza nie tylko relaksu fizycznego, ale również zapewni wiele atrakcji przyrodniczych i kulturowych.

Las położony jest w pasie Wzniesień Łódzkich, w najdalej na północ wysuniętej części pasa wyżyn środkowych. Najwyższe wzniesienie znajduje się w jego południowo-wschodniej części i osiąga wysokość 259,6 m n.p.m., a u zbiegu rzek Bzury Czerniec i Łagiewniczki wysokość spada do 195 m n.p.m. Najbardziej zróżnicowana rzeźba terenu występuje w części środkowej i północnej, rozciętej doliną Łagiewniczanki, gdzie deniwelacje terenu przekraczają 35 m a spadki miejscami 10%. Odnajdziemy tu również sieć suchych dolin

system stawów usytuowanych w dolinie. Dopiero po przekroczeniu ulicy Wycieczkowej Bzura wkracza na obszar lasu, gdzie w Arturówku zamknięta jest w kolejnych trzech zbiornikach wodnych stanowiących tereny rekreacyjne dla mieszkańców Łodzi.

Wjeżdżając do lasu ulicą Boruty, na jego skraju po lewej stronie, możemy odnaleźć ślady historii związanej z I wojną światową. Na przełomie listopada i grudnia 1914 r. w rejonie Łodzi toczyła się jedna z największych bitew tej wojny, a walki przyniosły wiele ofiar. Poległych żołnierzy chowano zwyczajowo w pobliżu pola bitwy i stąd mogiły w okolicznych lasach. Jedną z nich znajduje się w Lesie Łagiewnickim, upamiętniona głazem narzutowym z wrytymi nazwiskami poległych.

Wybierając jedną z licznych ścieżek lub korzystając z wytyczonego niebieskiego szlaku turystycznego kierujemy się na północ. Pokonawszy pasmo najwyższych wzniesień, możemy wreszcie odpocząć korzystając z długiego zjazdu do jednego z obszarów

denudacyjnych, w których rozwinęły się formy spłukiwania wód okresowych - wąwozy i parowy.

W rzeźbie terenu odcisnął swe piętno również człowiek: tworząc stawy budując żwirownie i cegielnie. W okresie międzywojennym podjęto próbę zabudowy wschodniej części lasu, która do dziś zaznacza się siecią wytyczonych i zdeniwelowanych dróg przyszłego osiedla mieszkaniowego. Także jednym z takich twórców ludzkiej działalności jest hałda usypana na południe od lasu w pobliżu ulicy Rogowskiej. Trudy wspinaczki zostaną wynagrodzone malowniczym widokiem na las i północną część miasta. W okresach dobrej widoczności można dostrzec dym z belehatowskich kominów.

Zjeżdżając w kierunku północnym do ul. Boruty, w jej środkowej części napotykamy obszar źródłowy Bzury Czerniec, która znajduje się na południe od zwartej kompleksu Lasu Łagiewnickiego, tworząc

źródłowych Bzury - Łagiewniczanki, gdzie odnajdziemy ostatni duży kompleks zarastającego torfowiska z zaroślami wierzbowymi. Bzura Łagiewniczanka i cieki do niej spływające, odwadniają środkową część lasu płynąc okresowo i dopiero od stawów malowniczo otaczających pałac Heinzłów, posiada stały przepływ.

Jadąc dalej wykorzystujemy naturalny spadek terenu, aż do kolejnego odcinka źródłowego Łagiewniczanki. Tu możemy wybrać stopień trudności dalszej wycieczki. Jeżeli podejmiemy się przejazdu przez pas wzniesień w północnej części lasu, ulicą Serwitury, możemy opuszczając na chwilę las, odwiedzić Klęk. Znajduje się tu zabytkowy park o charakterze krajobrazowym, który skrywa resztki ruin obecnie już nie istniejącego pałacu z początku XIX w. Z zachowanych fotografii wynika, że była to jedna z najokazalszych rezydencji w okolicach Łodzi. W dobrym stanie zachował się park podworski, gdzie wśród drzewostanu dominują cztery potężne dęby, jawor i lipa drobnolistna.

Wiek tych drzew szacowany jest na 200 lat i są pomnikami przyrody.

Korzystając z wyznaczonej ścieżki rowerowej wracamy przez wzgórza skotnickie do doliny Łagiewniczanki, którą mogliśmy poprowadzić naszą wycieczkę omijając wspomniany pas wzniesień. Docieramy do miejsca związanego z historią kościoła i klasztoru Franciszkanów, która niezależnie od krążących legend związana jest z najstarszą budowlą na terenie Łodzi, drewnianą kapliczką, ufundowana w 1676 r. przez Zuzannę i Samuela Żelewskich (Żeleskich). Sprowadzony z Piotrkowa Franciszkanin przybył z obrazem św. Antoniego, który wkrótce zasłynął licznymi łaskami, a Łagiewniki stały się celem licznej rzeszy pielgrzymów. Już w 1682 r. rozpoczęto budowę drewnianego kościoła, a kapliczkę przeniesiono w obecne miejsce tzw. Pustelnię. Usytuowana obok kapliczka pod wezwaniem św. Rocha i Sebastiana została wybudowana w początku XVIII w. (prawdopodobnie z materiału pochodzącego z rozbiórki kościoła drewnianego, który w latach 1701-1723 został zastąpiony murem budowlą). Kapliczki posiadają zrębową konstrukcję, obecnie oszalowaną i kryte gontem dachy.

Zespół klasztorny franciszkanów, wybudowany w latach 1701-1723, jest najcenniejszym zabytkiem w Łagiewnikach. Barokowy kościół został wzniesiony na planie krzyża łacińskiego i jest budowlą jednonawową. Ozdobiony jest również w barokowym stylu. Centralne miejsce

w ołtarzu zajmuje obraz świętego Antoniego Padewskiego patrona kościoła. W nawie poprzecznej mieszczą się dwie kaplice św. Franciszka i Matki Boskiej. Tu znajdują się wejścia do krypt podziemnych gdzie zostali pochowani zakonnicy i liczni dobrodziejcy klasztoru. W dawnej zakrytych odnajdziemy kaplicę bł. Rafała Chylińskiego gdzie po jego beatyfikacji umieszczono trumną z relikwiami, opasaną pasami z biskupimi pieczęciami stwierdzającymi autentyczność zwłok. Jadąc dalej doliną docieramy do malowniczo otoczonego parkiem (niestety za betonowym parkanem) pałacu, który został zbudowany w Łagiewnikach w 1898 roku, według projektu Ignacego Markiewicza i berlińskiego architekta Franza Schwechтена, na zamówienie Ludwika Heinza. Odnajdujemy tu dekoracje naśladowujące Tenenans: attyke, pilastry, zwieńczenia okien, gzymsy, boniowanie ścian, itp. Do osobliwości wyposażenia należał nieistniejący dziś basen usytuowany na dachu. Dawne zabudowania

gospodarcze wykorzystywane są przez członków Łódzkiego Klubu Jeździeckiego.

Wracając do cywilizowanych obszarów Łodzi mijamy jeszcze jedną osobliwość rezerwat przyrody „Las Łagiewnicki”. Obszar o powierzchni 69,85 ha został objęty ochroną 12 listopada 1996 roku i jest rezerwatem leśnym z charakterystycznymi dla lasu zbiorowiskami, do których należą trzy postacie grądu - wysoki, niski i typowy, oraz dąbrowy - świetlista i acydofilna (kwaśna). Na terenie rezerwatu występuje ponad 300 gatunków roślin naczyniowych, spośród których siedem gatunków jest objętych ochroną ścisłą, a cztery częściową. Opuszczając las docieramy do Arturówka - tradycyjnego miejsca wypoczynku łodzian, gdzie również dobrze możemy rozpocząć swoją wyprawę rowerową po ścieżkach Lasu Łagiewnickiego.

- klasztor kapucyński
- pałac Henza
- tereny zabudowane
- park drzewski
- zbiorniki wodne
- tereny zabudowane
- ścieżki rowerowe
- szlaki turystyczne
- drogi publiczne
- drogi leśne

OŚRODEK EDUKACJI EKOLOGICZNEJ
 „W LESIE ŁAGIEWNICKIM”
 ul. Wycieczkowa 107, Łódź
 tel. 42 659 87 50, fax 42 659 06 70
 e-mail: eko@edu.lodz.pl, www.eko.edu.lodz.pl
 Wydanie 2009

Dofinansowano ze środków
 Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
 i Gospodarki Wodnej w Łodzi